

«Επικίνδυνο να μείνουν ως έχουν τα κολέγια»

Στον ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΙΟΔΡΑ

Σε τρία στάδια χωρίζει ο Ευ. Στυλιανίδης τις ρυθμίσεις για το χώρο των κολεγίων. Το πρώτο είναι αυτό που προωθείται, τώρα, με σκοπό, όπως λέει ο υπουργός Παιδείας, «να μπου κανόνες στο χώρο και να προστατευθούν οι πολίτες από τυχοδιώκτες». Το δεύτερο αφορά στην απόφαση του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, την οποία αναμένει καταδικαστική για τη χώρα μας. Η απόφαση αυτή θα ληφθεί υπ' όψιν για την ενσωμάτωση της κοινοτικής οδηγίας (τρίτο στάδιο), στην οποία παραπέμπονται και τα πιο ακανθώδη θέματα, όπως η χορήγηση πτυχίου ύστερα από σπουδές κάποιου χρόνου στο εξωτερικό.

* Μιλάτε για προδιαγραφές προκειμένου να μπει τάξη στο άναρχο τοπίο των Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών. Γιατί αυτό γίνεται πάντα εκ των υστέρων;

-Αυτό νομίζω ότι δεν είμαι ο αρμοδιότερος να το απαντήσει. Για το ποιος φταίει για τη σημερινή κατάσταση πρέπει να αναζητήσουμε ευθύνες σε άλλες εποχές. Αυτό που μπορώ να πω, είναι ότι μιλάμε για ένα χώρο μεταλκευακής εκπαίδευσης, που πολλές φορές αυθαιρέτως αυτοπαρουσιαζόταν ως ψευδοπανεπιστήμια, χωρίς να έχουν δεχθεί ελέγχους ποιότητας και χωρίς αυτό να το επιτρέπει το άρθρο 16 του Συντάγματος. Μιλάμε ίσως και για χιλιάδες δομές που παρείχαν υπηρεσίες αμφιβόλου ποιότητας, οι οποίες βάσιζαν τη λειτουργία τους σε μια διάταξη του 1935 και σε μια του 1991. Ερχόμαστε να ρυθμίσουμε αυτό το χάος και να βάλουμε τάξη.

* Στην πράξη, τι σημαίνουν οι νέες ρυθμίσεις που ανακοινώσατε;

- Θεσμοθετούμε έναν νέο εκπαιδευτικό χώρο, ο οποίος δεν ανήκει στην τυπική, αλλά στην μη τυπική εκπαίδευση. Στην τυπική εκπαίδευση στη χώρα μας ανήκει (ασχέτως αν είναι δημόσιο ή ιδιωτικό) το νηπιαγωγείο, το δημοτικό, το γυμνάσιο και το λύκειο ή το ΕΠΑΛ - ΕΠΑΣ, καθώς και το ΙΕΚ που είναι η αρχική κατάρτιση. Επίσης στην τυπική εκπαίδευση ανήκει η ανώτατη εκπαίδευση της χώρας, τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ, η οποία είναι αποκλειστικά δημόσια σύμφωνα με το άρθρο 16 του Συντάγματος. Ο χώρος τον οποίο ρυθμίζουμε σήμερα είναι η μη τυπική εκπαίδευση. Μέχρι τώρα στη μη τυπική εκπαίδευση υπήρχαν μόνο τα ΚΕΚ, που εποπτεύονταν κυρίως από το υπουργείο Απασχόλησης. Παράλληλα, υπήρχε η γκρίζα ζώνη των κέντρων ή ινστιτούτων ελευθέρων σπουδών ή εργαστηρίων ελευθέρων σπουδών. Εδώ εμείς δημιουργούμε δύο σύνολα, το ένα το υποδεέστερο είναι τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών που παρέχουν μεταλκευακή εκπαίδευση, κυρίως σε νέες δεξιότητες και τα κολέγια τα οποία παρέχουν μεταλκευακή εκπαίδευση και κατάρτιση, στο χώρο όμως της μη τυπικής εκπαίδευσης που οδηγεί σε βεβαίωση σπουδών.

* Βεβαίωση σπουδών και όχι πτυχίο;

- Βεβαίωση σπουδών η οποία δημιουργεί προοπτικές στην ελεύθερη αγορά εργασίας, όχι όμως πτυχίο. Εμείς τι κάνουμε; Θεσπίζουμε κριτήρια για την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των κολεγίων και υποδεέστερα κριτήρια για τα εργαστήρια. Υπάγουμε στο υπουργείο Παιδείας αυτό τον χώρο και δημιουργούμε Γραφείο Κολεγίων το οποίο τηρεί το μητρώο των κολεγίων, των εργαστηρίων και των διδασκόντων. Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, επίσης, έχει πολύ αυστηρές προϋποθέσεις. Προβλέπονται δε αυστηρότατα πρόστιμα και κυρώσεις που μπορούν να οδηγήσουν μέχρι και στο κλείσιμο. Για να μπορεί κάποιος να ενταχθεί στην κατηγορία της μη τυπικής εκπαίδευσης, που ονομάζεται κολέγιο, εκτός από τις άλλες αυστηρές προϋποθέσεις, θα πρέπει να μπορεί να καταθέσει εγγυητική επιστολή ελληνικής τράπεζας ύψους 500 χιλιάδων ευρώ. Αυτό γίνεται για να προστατευτούν τα δικαιώματα των σπουδαστών και των εργαζομένων από τυχοδιώκτες. Κάποια επιχείρηση ή φυσικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων που έχει πάρει την άδεια λειτουργίας ως κολέγιο, έχει το αποκλειστικό δικαίωμα τότε και μόνο τότε να συμπράττει με ξένα ιδρύματα, με τον τύπο του validation δηλαδή της πιστοποίησης ή του franchising, δηλαδή της δικαιόχρησης.

* Αυτά που θα πληρούν αυτές τις προδιαγραφές, θα δίνουν πτυχία;

- Και αυτά θα δίνουν βεβαιώσεις. Αυτή τη στιγμή επαναλαμβάνω ότι κάνουμε εθνική ρύθμιση. Μπροστά μας έχουμε ακόμα δύο κεφάλαια: Το ένα είναι η δικαστική απόφαση του ΔΕΚ, την οποία περιμένουμε. Φαίνεται ότι θα είναι καταδικαστική εις βάρος της Ελλάδος και θέλουμε να δούμε με ποιο σκεπτικό και πού θα ζητάει την προσαρμογή μας. Το δεύτερο είναι η κοινοτική οδηγία, η οποία θα συζητηθεί σε άλλη φάση. Αλλά η οδηγία δεν αφορά μόνο αυτές τις δομές. Όπως γνωρίζετε, αφορά γενικότερα την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων κάποιων που έχουν αποφοιτήσει από ευρωπαϊκά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα που είναι αναγνωρισμένα.

* Θα απαιτείται για κάποιο διάστημα η φοίτηση στο εξωτερικό προκειμένου η βεβαίωση να γίνει πτυχίο;

- Αυτή είναι μια λογική που φαίνεται ότι προκύπτει ως υποχρέωση, από το ελληνικό Σύνταγμα. Από τη στιγμή που δεν αναθεωρήθηκε το άρθρο 16, δεν μπορεί να υπάρχει, σύμφωνα με το Σύνταγμα, δυνατότητα παροχής πανεπιστημιακών υπηρεσιών από μη δημόσιο ίδρυμα. Ωστόσο, είναι βέβαιο, όπως είχα προβλέψει και στη Βουλή, ότι το ζήτημα θα μας απασχολήσει ξανά στο μέλλον επί τη βάση της απόφασης που θα βγει από το ευρωπαϊκό δικαστήριο ή της αναγκαιότητας προσαρμογής μας στην οδηγία.

* Την οδηγία την ξέρουμε...

- Έχει σημασία, όμως, ο τρόπος με τον οποίο το κάθε κράτος - μέλος θα ερμηνεύσει και θα προσαρμόσει την οδηγία στα εσωτερικά του δεδομένα. Γι' αυτό δεν πρέπει να βιαζόμαστε. Σε πρώτη φάση, πρέπει να βάλουμε σε τάξη τον εσωτερικό μας χώρο. Εάν δεν παίρναμε αυτή την πρωτοβουλία θα μπορούσε ανεξέλεγκτα το οποιοδήποτε ξένο ίδρυμα- ακόμη και αμφιβόλου ποιότητας, να χρησιμοποιεί διατάξεις του κοινοτικού δικαίου και να συνεργάζεται με αμφιβόλου ποιότητας εσωτερικές εκπαιδευτικές δομές.

* Με τους παλαιότερους αποφοίτους των ιδίων κολεγίων τι θα γίνει;

- Έχουν βεβαιώσεις σπουδών και είναι στην ελεύθερη αγορά εργασίας. Εκεί το κράτος δεν μπορεί να παρέμβει. Αρα, δεν διαταράσσεται κάπου το status αυτών των ανθρώπων.

* Δεν έχουμε ουσιαστικά παράκαμψη αυτού που λέμε μη κρατικά πανεπιστήμια από την πίσω πόρτα;

- Η αγορά εργασίας έχει την ελευθεριότητα κάθε φορά να προσλαμβάνει εργαζόμενους με κριτήρια την ποιότητα στην πράξη. Και αυτό της το δικαίωμα δεν μπορεί κανείς να της το διαταράξει, μέσω της κρατικής παρέμβασης. Εκεί που το κράτος παρεμβαίνει, είναι ο χώρος στον οποίο παρέχεται η εκπαιδευτική υπηρεσία. Αξίζει κανείς να δει την αυστηρότητα των κριτηρίων τα οποία θεσπίζονται: Κρίνονται με αυστηρότητα οι υποδομές. Πρέπει να υπάρχει πληρότητα προγράμματος σπουδών. Εάν το κολέγιο είναι αμιγώς ελληνικό, θα ελέγχεται απόλυτα από το υπουργείο Παιδείας σε αυτό το πρόγραμμα. Αν έχει κάνει franchising, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο το πρόγραμμα σπουδών πρέπει να είναι αντίστοιχο με του ξένου ιδρύματος. Εμείς ελέγχουμε τον αριθμό και τα προσόντα των διδασκόντων.

* Ηδη έχουν εκδηλωθεί αντιδράσεις, ιδίως από την αριστερά.

- Εγώ θα περιμένω τη συζήτηση στη Βουλή. Διότι αν κατακρίνεται αυτή η προσπάθεια να μπου κανόνες, που έπρεπε κατά τη γνώμη μου να αγκαλιάζεται από την αριστερά, τότε ποια είναι η εναλλακτική πρόταση; Το να τα κλείσουμε όλα, δεν είναι δυνατό γιατί αυτό απαγορεύεται από το άρθρο 16, παρ. 1 του Συντάγματος. Το να τα αφήσουμε όπως ήταν, είναι επικίνδυνο για τα παιδιά μας. Το να κρυφτούμε πίσω από τις ευρωπαϊκές εξελίξεις, χωρίς να έχουμε οχυρώσει την αυτοπροστασία του εκπαιδευτικού μας συστήματος, είναι κι αυτό λάθος. Ο δρόμος που διαλέγουμε είναι δύσκολος, γιατί υπάρχει σαφώς μια υποτυπώδης σύγκρουση μεταξύ του ελληνικού Συντάγματος και του κοινοτικού Δικαίου, την οποία όμως προσπαθούμε κατά το δυνατόν να συμβιβάσουμε.

* Ο τρόπος εισαγωγής στα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ θα αλλάξει;

- Αυτό είναι το ζήτημα που θα ανακινήσουμε εντός του έτους, ως κεντρικό θέμα του δημοσίου διαλόγου: Η αποσύνδεση του λυκείου από τις εισαγωγικές στην ανώτατη εκπαίδευση. Η συζήτηση θα έχει διάρκεια μιας κυβερνητικής θητείας και θα μορφοποιηθεί σε νομοθετική πρωτοβουλία την επόμενη κυβερνητική θητεία.